

Кліщі – переносники збудників інфекційних захворювань!

Щорічно у Львівській області кількість людей, що зазнали нападу кліщів, збільшується. Кліщі прокидаються і виходять на «полювання» разом з пробудженням природи – у березні і йдуть на зимівлю у жовтні-листопаді.

На території області іксодові кліщі – переносники збудників найбільш небезпечних та поширених захворювань, таких як кліщовий енцефаліт, хвороба Лайма, інші. Кліщовий енцефаліт - це природно-вогнищеве гостре інфекційне вірусне захворювання з переважним ураженням центральної нервової системи (ЦНС), яке може привести до інвалідності, а в окремих випадках — аж до смерті. Хвороба Лайма - інфекційне природно-вогнищеве захворювання, збудником якого є мікроорганізми роду Борелія, які передаються при укусах іксодовими кліщами, вражає нервову систему людини, серце, опорно-руховий апарат і шкіру.

З приводу укусів кліщів у **I кварталі 2019 р.** у лікувально-профілактичні заклади області уже звернулось 12 осіб. В лабораторії ОНІ з початку року досліджено 12 екз.кліщів, знятих з людей, один з позитивним результатом. З них 9 – жителів м.Львова, 1 – Перемишлянського, 1 – Миколаївського, 1 – Пустомитівського районів (позитивний). Всім хворим з укусом рекомендовано консультація інфекціоніста.

У **I кварталі 2019р.** у Львівській області зареєстровано **15** випадків захворювань людей на хворобу Лайма. Серед хворих – 9 – жителі м.Львова, 4 - Золочівського, по 1 – Бродівського та Стрийського (Моршин) районів. Дітей – 2, решта дорослі. У 14 хворих в анамнезі укуси кліщів, що відбувались восени 2018 р.

За **2018 рік** зареєстровано **327** випадків хвороби Лайма (12,87на 100 тис.нас.), що на 17 випадків більше (+5,48 %), ніж за аналогічний період 2017 року (**310 осіб**, 12,27 на 100 тис.).

Захворювання реєструвались переважно у міських жителів – **248** випадків (**75,8 %**), в т.ч. жителів мм. Львова – **234**, Стрия - 4, Борислава – 2, Дрогобича – 8. Решта 79 випадків зареєстровані у жителів Золочівського (12), Пустомитівського (12), Яворівського (8), Перемишлянського (6), Бродівського (5), Буського (5), Городоцького (3), Жовківського (2), Радеківського (2), Дрогобицького (1), Жидачівського (1), Мостиського (1) Стрийського (1), Старосамбірського (1) районів. Ще 18 випадків зареєстровано лабцентром на Львівській залізниці (працівники ЛЗ).

Серед захворілих **19 (5,8 %)** - діти до **17 років**, решта особи дорослого віку. Напади кліщів відбувались як на території міст (126 випадків, 46,7 %) за місцем проживання: на присадибних ділянках, на територіях відпочинку (парки, сквери, кладовища, шкільні стадіони, прибудинкові території), так і на території районів області (присадибні ділянки, дачні ділянки, лісова місцевість) – 118 випадків (43,7 %). Також інфікування відбулось і на території інших областей України та інших країн – 26 випадків З усіх 270 хворих з укусом кліща в анамнезі 257 осіб видалили його самостійно, і лише 13 (4,8 %) звернулись за допомогою до медиків.

В цілому у Львівській області у 2018 р. при зверненні за меддопомогою зареєстровано **1316 випадків присмокування кліщів**, що на 210 випадків менше, ніж у 2017 р. (1526), з них – на території м.Львова – 703 випадки, відповідно на 73 менше, ніж у 2017 р. (776).

В лабораторії ОНІ у 2018 році досліджено **420 кліщів**, знятих з людей, переважно жителів м.Львова. Виявлено позитивних – 101 (**23,8 %**) екз. Такі показники свідчать про високий ступінь небезпеки інфікування населення м.Львова та області.

За результатами 20-річного моніторингу за хворобою Лайма встановлено, що практично вся територія області є небезпечною з точки зору можливого інфікування збудниками хвороби Лайма, що можна побачити на онлайн-карті: (<https://www.google.com/maps/d/u/2/edit?mid=1gBwFumZj1hnHqlw-nPpxNH43LwfXebUv&ll=49.501317413021894%2C23.88908864531254&z=8>)

Застерегти себе і близьких від нападу кліщів можна. Для цього дотримуйтесь таких правил:

1. Одягайте світлий одяг, штани заправляйте в шкарпетки, сорочку в штани, і обов'язково оглядайте один одного (кожні 2-3 години) з метою виявлення кліщів.
2. На відкриті частини тіла нанесіть репелент, що відлякує кліщів (продаються у великій кількості в торгових мережах)
3. Відпочивайте на сонячних, відкритих галявинах, а не біля кущів.

Якщо присмокування кліща все ж відбулось - не лякайтесь Грамотне видалення кліща краще зробити у кабінеті медичного закладу. За відсутності такої можливості намагайтесь *самостійно видалити кліща* одним з наступних методів:

- кліща захоплюють пінцетом якомога ближче до його ротового апарату (під головку) і тримаючи строго перпендикулярно до поверхні укусу, витягують розкачуючи, або вивертаючи навколо осі тіла кліща легкими рухами;
- міцною ниткою перев'язують головну частину кліща і підтягуючи нитку доверху та у боки, витягують із шкіри;
- ефективний і досить простий метод, особливо у польових умовах, полягає у застосуванні пластикового посуду: у склянці або у пляшці роблять кутовий виріз, який підводять під основу кліща, що присмоктався, після чого кліщ легко видалається.

Пам'ятайте, різкий відрив кліща багаторазово підсилює ризик зараження.

Після видалення кліща місце укусу продезінфікувати (70% спиртом, 5% йодом), а руки вимити з милом. Якщо на шкірі залишилась чорна цятка (при відриві головки або хоботка кліща), обробити її 5% розчином йоду і залишити до природної елімінації, або звернутись до хірурга для видалення. Інформація про місце, час і дату укусу і про те скільки кліщ міг перебувати на шкірі, є важливою для оцінки ризику зараження. Чим він менший, тим менша вірогідність захворювання. Після видалення кліща необхідно обов'язково звернутись до лікаря-інфекціоніста.

Кліща намагайтесь видалити живим і передати в лабораторію для визначення зараженості.

Дослідження кліщів та діагностику хвороби Лайма здійснює лабораторія особливо небезпечних інфекцій ДУ «Львівський обласний лабораторний центр МОЗ України» за адресою: м.Львів, вул.Круп'ярська, 27, тел. 276 85 92.

Зав.відділом епіднагляду та моніторингу ОНІ
ДУ «Львівський ОЛЦ МОЗ України»
Зав.лабораторією ОНІ
ДУ «Львівський ОЛЦ МОЗ України»
Лікар-паразитолог

Ірина Куліш

Оксана Семенишин
Елла Матіяш